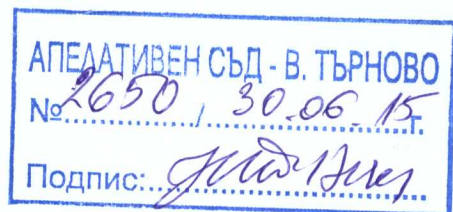

7000 РУСЕ

ул. "Александровска" №57

Изх. № 3204

Дата: 30.06.2015

ДО
АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АПЕЛАТИВЕН СЪД -
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

В изпълнение на Ваше писмо изх. №1212./16.06.2015г., на 29.06.2015г. бе проведено Общо събрание на съдиите в Окръжен съд – Русе, на което се докладваха и становищата на колегите от двете районни съдилища – в Русе и в Бяла, относно обсъждане проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт /ЗИД ЗСВ/.

След като се запознахме детайлно със съдържанието на проекта, колегите се обединиха около следното обобщено

СТАНОВИЩЕ, относно проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт :

На първо място следва да се посочи, че обемът на предлаганите промени е изключително голям, до степен приемането на един почти нов закон, който предлага пакет от мерки за решаване на най-съществените проблеми, очертани през последните пет години в управлението на съдебната власт.

Предлаганите изменения и допълнения имат за основна цел да гарантират независимостта на съда, да преустановят възможностите за въздействие върху съдиите в процеса на тяхното кариерно израстване. Безспорна е необходимостта от организационно, структурно и съдържателно подобряване на отделни функции на органите на съдебната власт, както и от нова, по-ефективна регулация на материята за атестирането, дисциплинарните производства и конкурсите, от повишаване изискванията за кадрови растеж и за заемане на ръководни длъжности в системата, поради което колегията споделя голяма част от направените стъпки в това отношение, очертани в проекта на Министерство на правосъдието и лансирани от Министъра на правосъдието за ЗИД на ЗСВ.

В крайна сметка, основния смисъл на предлаганите промени съответства на духа на приетата от МС и одобрена от НС през м.януари, 2015г. Актуализирана Стратегия за продължаване на съдебната

реформа, фокусиран върху разделянето на ВСС на две колегии и увеличаване на достъпа до Конституционния съд, чрез предоставяне възможност на съдилищата пряко да го сезират, поради което и усилията в тази насока на Министерството, прокарани в настоящия проект, предложен за обсъждане от магистратите, заслужават адмирации.

Като положителни се приемат от болшинството от колегите широко дискутираните и в обществото основни промени в закона, свързани със **структурата и дейността на ВСС**, залегнали и в Проекта за изменение и допълнение на Конституцията, внесен в НС, а именно разделянето на съвета на две колегии – съдийска и следователско – прокурорска, избрани от съответните квоти на съдебната власт, обезпечавашо разделното администриране на съдиите и прокурорите, като в текстовете на проекта са регламентирани и правомощията на двете колегии при запазване на пленарния състав. Предлаганият нов модел на непостоянно действащ ВСС гарантира, че членовете му няма да се откъсват продължително време от изпълнение на магистратската си функция, но има и неуточнени положения, като например с какво мнозинство ще се избират административните ръководители в системата, при положение, че двете колегии не са равни по численост. В законопроекта се предлага двете колегии и пленумът да бъдат подпомагани от **постоянни комисии**, чиито членове са избирани от общите събрания на съдии, съответно прокурори и следователи, като за повишаване административния капацитет на органа се предвижда създаването на такива по атестиране и конкурси, по професионална етика и почтеност и по дисциплинарна отговорност към двете колегии, които ще се откъсват от пряката си работа чрез командироване за месец и ще подготвят на практика решенията на ВСС, сред членовете на който орган пък същевременно ще бъдат действащи магистрати, което е парадоксално, поради което и необосновано, меко казано буди недоумение.

Предвиденото намаляване на мандата на ВСС с една година, както и премахване на тайното гласуване от членовете на съвета се оценява като позитивно, доколкото в дългосрочен план това ще укрепи независимостта на съда, ще подобри селекцията при кариерното израстване на магистратите. В тази връзка повишаване самоуправлението на магистратските общности по съдилища, посредством увеличаване правомощията на общите събрания, като цяло получава одобрение, както и ограничаването мандатите на административните ръководители, за разлика от предвиденото намаляване на максималния срок за командироване на 6 месеца в рамките на една календарна година и то след решение на общото събрание на съответния съд, в който се командирова съдията, което определено не е целесъобразно, с оглед характера и обема на съдийската работа, а компетенциите на общото събрание по този въпрос, съдиите намират за неуместно разширени.

От друга страна, като определено демократично се определя правомощието на общите събрания на съдилищата да

регулират натовареността на административните ръководители и техните заместници, но следва да се потърси и в тази посока един по-балансиран подход между самоуправлението и правомощията на административните ръководители, предвид носената от последните отговорност и необходимостта от спазване принципа на екипност в работата им, чрез определяне на заместници, в която дейност решаващия глас следва да имат именно те.

Заслужава да се обмисли предложението, около което се обединяват колегите, ВСС да остане **постоянно действащ орган**, както е от 2007г., тъй като сега залегналия модел за избиране не е твърде удачен. Потенциални съмнения за конфликт на интереси например се съзират в предложението действащи адвокати и магистрати да са едновременно и членове на ВСС, предвид обстоятелството, че така адвокат ще има възможност да избира и наказва магистрати, от решенията на които е зависим в адвокатската си практика, докато магистратът е зависим в пряката си работа от административния ръководител, по отношение на чието кариерно израстване има решаващ глас в дейността си като член на кадровия орган на съдебната власт, още повече, че предвид новите функции, предоставени на общите събрания на съдилищата, на практика последните ще имат реална възможност да определят и натовареността на отделни членове на ВСС, което е неприемливо. Колегите се обединяват около становището, че е недопустимо и неравностойно, предлаганото изменение в разпоредбата на чл. 17 ал. 2 и 3 от проекта, по отношение избора на членове на ВСС от Народното събрание. Продължава да съществува както и преди, възможността да са освен магистрати, хабилитирани учени по юридически науки, адвокати и други юристи, при което резонно се поставя въпросът до каква ситуация на практика би се стигнало, ако едната съдийската колегия заседава и по една или друга причина отсъстват повечето съдии. В този случай професионалната съдба на съдията би се решила от Адвоката и Хабилитирания преподавател, поради което е изборът от квотата на Народното събрание следва да бъде ограничен до магистрати – съдии и прокурори.

Удачно разрешение за проблемите при **атестиране** на магистратите е предложението да се създаде помощен орган към ВСС под формата на Комисия по атестирането и конкурсите към ВСС, съставена от съдии от ВАС, ВКС и апелативните съдилища, който ще позволи действащи магистрати да извършват оценяване качествата и дейността на колегите, за да се преодолее формализма при атестирането. Положителен момент е по-гъвкавата уредба на конкурсите с възможността за облекчен конкурс при преместването в равни по степен съдилища, както и по – задълбочените проверки на нравствените качества на младшите съдии при първоначално назначаване в системата, но предвиденото изготвяне от тях на есе, с оглед естеството на литературния жанр не е добре преценено, тъй като съдържа корупционен потенциал за твърде субективен подход, даващ реална възможност за лансирането на едни за сметка на други кандидати, без оглед на качествата. Удачно е да се

помисли това есе да бъде подменено например с проучване на психологическите нагласи и профил на кандидата от страна на екип от психолози или анонимен тест за лоялност и др. подобни средства. Тук следва да се отбележи и обстоятелството, че отново е пренебрегнат при формиране оценката на кандидатите един важен обективен критерий за кандидатстване на по-горна инстанция, какъвто е броят на потвърдените актове на съдията, а този критерий е по-точен, отколкото еднократния проведен изпит, независимо писмен или устен. От друга страна, в Раздел Втори на Глава девета е намален процентът за първоначално назначаване в системата на младши съдии и прокурори от 20 на 10, което е обосновано, но с уточнението, което следва задължително да се добави, а именно, че това се отнася само до районните нива на съдилища и прокуратури. Колегите изразяват несъгласие и с неприемливото намаляване срока за периодично атестиране в чл.197, ал.2, който следва да се фиксира на пет години, а така също с обстоятелството, че в проекта заплатите на магистратите не са фиксирани, както се направено за младши съдиите и прокурорите.

Похвално е, че предложените в проекта промени в **дисциплинарната дейност, касаеща съдии** и прокурори са синхронизирани с европейското право, в светлината на редица осъдителни решения на ЕСПЧ /последното от м.април, 2015г., „Митриновски срещу Македония“/, в които се констатира, че функциите по сливане на органа, който образува, повдига обвинение и решава дисциплинарното производство противоречат на правото на справедлив процес, визирано в чл.6 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В тази връзка по – детайлната уредба по налагане на принудителната административна мярка „временно отстраняване от длъжност“ на магистрат при образувано наказателно производство не е съобразена обаче напълно с посочената практика на ЕСПЧ, където се предвижда задължително /напр.делото „Волков срещу Украйна“/, а не пожелателно участие на засегнатото лице, според възприето положение в настоящия проект /чл.230а, ал.4 – нов, предложен с §136/ в производството по налагане на административната мярка. Още повече, че това изискване е залегнало понастоящем в АПК и константната практика на ВАС, с оглед спазване правото на защита в административния процес. Тук е мястото да се отбележи, че се разкрива сериозен пропуск в проекта, относно липсата на предходна разпоредба, уреждаща заварените случаи по наложени по стария ред ПАМ по отстраняване на магистрати от длъжност.

Новела е и очертаната процедура в чл.230а, по искане на Главния прокурор съответната колегия на ВСС да дава разрешение за привличане на магистрат, като обвиняем, с оглед извършено умишлено престъпление от общ характер. В проекта е записано обаче, че с отделно решение се дава разрешение и за неговото задържане, в случаите, когато Главният прокурор е направил искане за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“ или „домашен арест“, което поставя

под въпрос правната същност на едно такова решение на колективен орган, съотнесено с регламентацията на нормите в НПК, уреждащи института на вземането на мярка за неотклонение от съд, където решението на въпроса е от компетентността на съдилищата.

Спорове и опасения предизвиква предвиждането на по-подробни и задълбочени служебни **проверки от Инспектората към ВСС**, относно достоверността на декларираното от магистратите имуществено състояние, конфликт на интереси и нравствените качества на магистратите, доколкото в проекта са предвидени прекалено много неща за деклариране пред Инспектората към ВСС /чл.175б, ал.1 и 2/. Създаден е за целта отделен нов раздел Ia в Глава девета, където възприетия подход на деклариране и последващи проверки на декларациите създава усещане в обществото, че магистратската професионална общност a priori е най-корумпираната, сравнена с други публични длъжности в изпълнителната и законодателната власти, поради което се нуждае именно от подобни детайлни обстоятелствени проверки, чиито обхват и начин на провеждане, предвидени в проекта звучат неприемливо, унижително, дори обидно и засягат дълбоко честта и достойнството на колегите. Пропуск в тази уредба е например начина, по който ще се оценяват златните бижута – от кого и по какви цени, а освен това никъде в проекта няма изрично указано, че тези декларации заместват подаваните до момента имуществени ежегодни декларации по силата на чл.228 ЗСВ, който не е отменен понастоящем, каквато явно е била идеята на автора на законопроекта. Отделно, в чл.30а, ал.3 и 4 е предвидено изготвяне на индивидуален план за обучение и професионално развитие на съдията, която постановка буди много неясноти и въпроси, с оглед невъзможността на практика в обозримо бъдеще, който и да е от колегите да има ясна представа какви възможности ще му се предоставят през годината за обучение и професионална реализация, за да ги планира предварително, поради което въведения елемент от професионалното досие на магистрата може да има характера само на декларативен, изпразнен от съдържание административен документ с неясно предназначение.

Като цяло **проектът за съобщенията** в ГПК търпи корекции, тъй като съдържа недоразвити, необмислени и лошо заимствани идеи от стари проекти на ЗИД на ЗЕУ, както и ненужни ограничаващи дефиниции /ел.адрес, отчитане на единно/чл.360б ГПК/, вместо точно време, изпращане и изтегляне и т.н./. Сегашното разрешение дава възможност за шиканиране, което обезмисля ел.съобщаване, тъй като ако не бъде изтеглено е-изявлението, трябва да се следва общия ред /чл.180, ал.8 НПК, чл.42, ал.6 ГПК/, освен това се дава необосновано голяма свобода на адресата. Следователно, промяната се оценява от колегите като несполучлив опит по създаване на огледален модел на ЗЕУ за органите на съдебната власт, например заложена е бланкетна норма в чл.360 л-м ГПК, че последните трябва да обменят помежду си и с административни органи дела и документи, но не

е указано как и по какъв ред на практика това ще се осъществи, а препратката към ЗЕУ е некоректна, тъй като в него няма ясни правила за служебен обмен на данни.

В заключение, може да се посочи, че в противовес на публично изразените по медиите становища, относно противоконституционността на заложените в проекта промени, застъпени от членове на академичната общност, представители на следствието и прокуратурата, преобладаващото мнение на настоящата съдийска общност е, че това са промени, насочени само към реструктуриране, оптимизиране на отделни функции на органите на съдебна власт с цел организационно, структурно и съдържателно подобряване на дейността ѝ, поради което не представляват промяна във формата на държавно управление на съдебната власт. Без да се влиза в излишни спорове и привеждане на аргументи, с оглед формата и нивото на обсъждане понастоящем, видно от изложеното по-горе, заявените промени не попадат в обхвата на решение №3/2003г. на КС и могат да се направят от обикновено Народно събрание, доколкото с тях не се променят статутът или правомощията на конституционно установени органи на съдебната власт, така, че да засягат принципите на правовата Държава, разделението на властите или независимостта на съдебната власт.

АДМ.РЪКОВОДИТЕЛ-
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОКРЪЖЕН СЪД-РУСЕ :

/ИСКРА БЛЪСКОВА/